

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

Αξιοποίηση Θεσμού Υπευθύνου Τμήματος (ΥΤ) στο πλαίσιο του Προγράμματος Υποστήριξης Επαγγελματικής Μάθησης

Παυλίνα Χατζηθεοδούλου-Λοϊζίδου

Χριστίνα Σταύρου

**Επιμόρφωση Υπευθύνων Τμημάτων (ΥΤ) με θέμα
τη Σχολική Βία και Παραβατικότητα**

Δομή της παρουσίασης

1. Το πλαίσιο

- Ενιαία Πολιτική για την Επαγγελματική Μάθηση των Εκπαιδευτικών
- Το ειδικό Πρόγραμμα **Υποστήριξης Επαγγελματικής Μάθησης (ΥΕΜ)** του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

2. Βασικές αρχές συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών/ΥΤ στο σχολείο

- Επιλογή και εστίαση σε ένα θέμα, στη βάση αναγκών
- Ενεργός συμμετοχή εκπαιδευτικών/ΥΤ στη λήψη αποφάσεων και στις δράσεις
- Αναστοχασμός για τους στόχους, τις δράσεις και τις συνέργειες

3. Ο ρόλος των ΥΤ - παραδείγματα από εφαρμογές

- Δομές και οργάνωση για συνεργασία και συλλογικές αποφάσεις – Εστίαση στη βελτίωση
- Εφαρμογή πλάνου δράσεων – παραδείγματα

1. Το πλαίσιο

- **Ενιαία Πολιτική για την Επαγγελματική Μάθηση**
- **Το Πρόγραμμα Υποστήριξης Επαγγελματικής Μάθησης (ΥΕΜ)**

Το πλαίσιο:

Η Ενιαία Πολιτική για την Επαγγελματική Μάθηση -1

- Κέντρο της επιμόρφωσης το **σχολείο**
- **Θεσμικός φορέας** επιμόρφωσης το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- Η Επαγγελματική Μάθηση είναι:
 - **Συστηματική** – τη διακρίνει η συνέχεια
 - **Καθολική** – απευθύνεται και αφορά το σύνολο των εκπαιδευτικών
 - **Στοχευμένη** – το περιεχόμενό της είναι σε άμεση συνάρτηση με τις ανάγκες των σχολικών μονάδων και των ίδιων των εκπαιδευτικών λειτουργών

(Από τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 19/8/2015 και 12/7/2017)

Το πλαίσιο:

Η Ενιαία Πολιτική για την Επαγγελματική Μάθηση -2

- Οι εκπαιδευτικοί:
 - Είναι **ενεργοί** κατά την επιδιωκόμενη μάθηση
 - **Διερευνούν** τις δικές τους **παιδαγωγικές αποφάσεις και πρακτικές**
 - Εντάσσουν τον **αναστοχασμό** (reflection) ως διαδικασία ανάλυσης της δράσης με στόχο τη **βελτίωση της επαγγελματικής πρακτικής**
- Στόχος: **Η ποιοτική βελτίωση** της παρεχόμενης εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, καθώς και των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθητών/μαθητριών

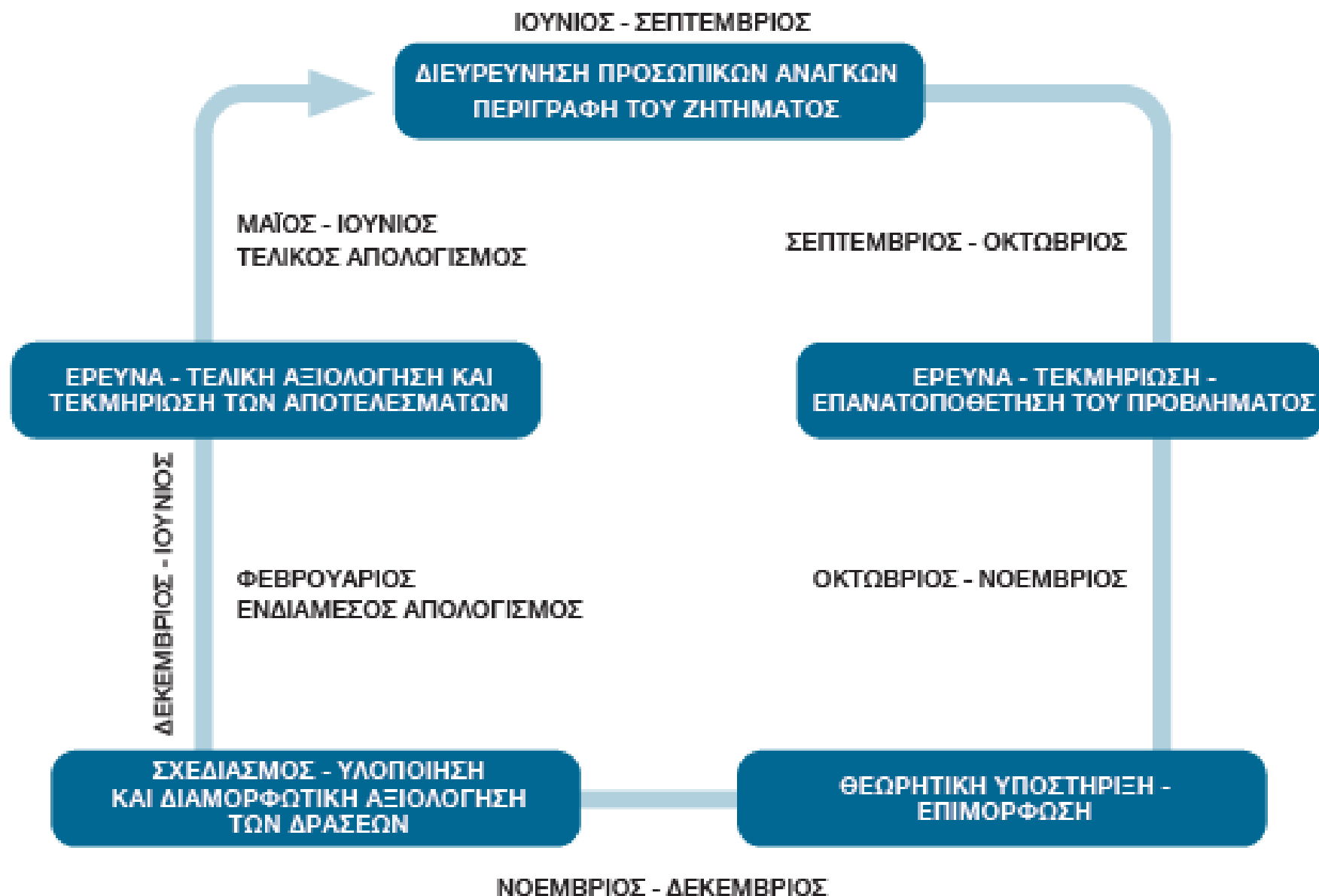
Το πλαίσιο:

Η Ενιαία Πολιτική για την Επαγγελματική Μάθηση -3

- Το σχολείο:
 - Εκπονεί **Ετήσιο Σχέδιο Δράσης** για την Επαγγελματική Μάθηση των εκπαιδευτικών ως αναπόσπαστο μέρος του Ενιαίου Σχεδίου Βελτίωσης της Σχολικής Μονάδας
 - Επιλέγει **ΜΙΑ θεματική** (εστίαση, επικέντρωση, στόχευση) που θα αποτελεί προτεραιότητα για το σχολείο καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς μέσα από διαδικασίες διάγνωσης αναγκών και διερεύνησης πολλαπλών οπτικών.
- Κάθε χρόνο κάποια σχολεία επιλέγουν να εφαρμόζουν την πολιτική για την επαγγελματική μάθηση μέσω του **Προγράμματος Υποστήριξης Επαγγελματικής Μάθησης** και συνεργασίας με **υποστηρικτή/υποστηρίκτρια** από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Τα στάδια της διαδικασίας υποστήριξης επαγγελματικής μάθησης

Πρόγραμμα
ΥΕΜ

2. Βασικές αρχές συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών/ΥΤ στο σχολείο

- Επιλογή και εστίαση σε ένα θέμα, στη βάση αναγκών
- Ενεργός συμμετοχή εκπαιδευτικών/ΥΤ στη λήψη αποφάσεων και στις δράσεις
- Αναστοχασμός για τους στόχους, τις δράσεις και τις συνέργειες

Επιλογή και εστίαση σε ΕΝΑ θέμα, στη βάση αναγκών

- Συζητάμε και επιλέγουμε από κοινού ΕΝΑ θέμα, στη βάση αναγκών
 - Τι πραγματικά μας απασχολεί σε σχέση με τους/τις μαθητές μαθήτριες του τμήματός μας;
 - Τι λειτουργεί καλά;
 - Τι χρήζει βελτίωσης;
- Συζητάμε τι σημαίνει το θέμα για μας
 - Τι εννοούμε όταν μιλάμε για ...
 - Υπευθυνότητα μαθητών/μαθητριών ...;
 - Αποδεκτή ή μη-αποδεκτή συμπεριφορά ...;
 - Καλό κλίμα / Σχέσεις εμπιστοσύνης...;
 - Ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση ...;
 -

Ενεργός συμμετοχή εκπαιδευτικών/ΥΤ στη λήψη αποφάσεων και στις δράσεις

- Διερευνάμε και συζητάμε τι ακριβώς συμβαίνει
 - Τι βοηθά στην ύφεση του φαινομένου;
 - Τι προκαλεί έξαρση του φαινομένου;
 - Ποιες οι απόψεις των μαθητών/μαθητριών; Πώς κατανοούν τα παιδιά το ζήτημα;
 - Ποιες οι απόψεις άλλων εμπλεκομένων (π.χ. διευθυντική ομάδα, γονείς/κηδεμόνες)
- Εντοπίζουμε **ανάγκες επιμόρφωσης/θεωρητικής τεκμηρίωσης**
 - Τι περισσότερο θέλουμε να ρωτήσουμε/μάθουμε;
- Συζητάμε τι **σημαίνουν για μας αυτά που ακούσαμε/μάθαμε στην επιμόρφωση**
 - Τι μπορούμε να κάνουμε; Πώς; Πότε;
 - Ποια από αυτά που κάνουμε είναι χρήσιμα και τα συνεχίζουμε;
 - Ποια από αυτά που κάνουμε δεν είναι χρήσιμα; Τι αλλάζουμε; Πώς;

Αναστοχασμός για τους στόχους, τις δράσεις και τις συνέργειες

- (Συν)οργανώνουμε και εφαρμόζουμε
 - Τι ακριβώς θα κάνουμε; Τι ιδέες έχουμε; Πώς τις μοιραζόμαστε μεταξύ μας;
 - Πότε και πώς θα τις εφαρμόσουμε στην τάξη;
 - Τι απορίες έχουμε; Τι βοήθεια χρειαζόμαστε;
- Συζητάμε/Αναστοχαζόμαστε για τις δράσεις που εφαρμόζουμε
 - Πώς ανταποκρίθηκαν ή αντέδρασαν οι μαθητές/μαθήτριες; Τι μας είπαν;
 - Τι καινούργιο μάθαμε;
 - Τι άλλο είναι χρήσιμο να κάνουμε; Γιατί;
 - Είναι το φαινόμενο σε ύφεση ή έξαρση; Πώς θα συνεχίσουμε;

3. Ο ρόλος των ΥΤ - παραδείγματα από εφαρμογές

- Δομές και οργάνωση για συνεργασία και συλλογικές αποφάσεις – Εστίαση στη βελτίωση
- Εφαρμογή πλάνου δράσεων – παράδειγμα

Δομές και οργάνωση για συνεργασία και συλλογικές αποφάσεις – Εστίαση στη βελτίωση

Χρόνος και ευκαιρίες για συναντήσεις

- Συντονισμός αδελφών τμημάτων (κοινός μη διδακτικός χρόνος στο ωρολόγιο)
- Συνεδρίες προσωπικού (εξ ολοκλήρου ή 10-15 λεπτά κάθε δεύτερη βδομάδα)
 - Συντονισμός ΥΤ τάξεων Α' & Β', Γ' & Δ', Ε' & ΣΤ'
 - Συζήτηση εμπειριών και εφαρμογών
 - Αναστοχασμός
 - Επόμενα βήματα
- Αλλαγές στο ωρολόγιο πρόγραμμα

Άλλες υποομάδες ή φορείς στο σχολείο

- Διευρυμένη Επιτροπή Επαγγελματικής Μάθησης (Διευθυντική Ομάδα, ΥΤ-εκπρόσωποι τάξεων)
- Διδάσκοντες/Διδάσκουσες κάθε τμήματος (συντονισμός με αλλαγή στο ωρολόγιο πρόγραμμα 1-2 φορές τον χρόνο)
- Συμμετοχή γονέων/κηδεμόνων για
 - Συλλογή απόψεων/δεδομένων
 - Συνδιοργάνωση σεμιναρίων

Υποστηρικτικές δομές

- Επιμόρφωση στο θέμα
 - Από μέλος/μέλη του προσωπικού του σχολείου
 - Από τον υποστηρικτή ή την υποστηρίκτρια του Π.Ι.
 - Δράσεις του ΠΙ (π.χ. Σεμινάρια σε Σχολική Βάση, Σεμινάρια για Γονείς)
- Αναστοχαστικές συναντήσεις της Επιτροπής ΕΜ με τον υποστηρικτή ή την υποστηρίκτρια

Εφαρμογή πλάνου δράσεων – Παράδειγμα 1

Συντονισμός ΥΤ και
διδασκόντων/διδασκουσών στα τμήματα

- Συζήτηση και διερεύνηση των αναγκών για βελτίωση (ώρα διαλείμματος, ώρα μαθήματος, ώρα μετακινήσεων εντός του σχολείου)
- Επιλογή συγκεκριμένων αποδεκτών συμπεριφορών για προώθηση στα τμήματα (συνεδρίαση προσωπικού, συντονισμός τμημάτων ή/και τάξεων)
- Επιλογή εργαλείων/πρακτικών/ρουτινών/βημάτων και συζήτηση τρόπων/διαδικασιών υιοθέτησής τους στις τάξεις
- Συστηματική εφαρμογή και εξάσκηση (π.χ. όλα τα τμήματα ή Α'-Β'-Γ' και Δ'-Ε'-Στ'), π.χ.
 - Ρουτίνα ακρόασης:
 - στρίβω το σώμα προς το μέρος του προσώπου που μιλά και ακούω προσεκτικά
 - είμαι έτοιμος/έτοιμη να επαναλάβω/αναδιατυπώσω αυτό που άκουσα
 - είμαι έτοιμος/έτοιμη να πω εάν συμφωνώ/διαφωνώ και να εξηγήσω γιατί και να συμπληρώσω
 - (Ανα)διαμόρφωση στίχων από τα παιδιά - Ψιθυριστό τραγούδι κατά τη μετακίνηση
- Επιλογή τρόπων παρακολούθησης της βελτίωσης
- Επιλογή τρόπων ανατροφοδότησης προς τα παιδιά (τι πετύχαμε, τι άλλο να κάνουμε)

Εφαρμογή πλάνου δράσεων – Παράδειγμα 2

- **Εμπλέκοντας τους/τις μαθητές/μαθήτριες στα τμήματα με σενάρια ...**
 - Προετοιμασία: Δόμηση σεναρίων από ομάδα εκπαιδευτικών – Οδηγίες προς όλους/όλες τους/τις ΥΤ για επιλογή δύο (2) σεναρίων
 - 1^η Συνάντηση ΥΤ στο τμήμα – Οδηγίες προς μαθητές/μαθήτριες:
 - Συζήτηση των σεναρίων σε ομάδες (π.χ. ανά 4-5 παιδιά)
 - Ανακοίνωση απόψεων και καταγραφή τους (π.χ. από γραφείς των ομάδων / γραμματέα ΜΣ)
 - Παράδοση γραπτών απόψεων (π.χ. στον/στην ΥΤ ή στον/στην Παιδαγωγική Σύμβουλο)
 - Μελέτη και συνόψιση κύριων θέσεων/απόψεων
 - 2^η Συνάντηση ΥΤ στο τμήμα:
 - Ενημέρωση μαθητών/μαθητριών για τις κύριες απόψεις του τμήματος/των τμημάτων
 - Λήψη απόφασης για αποδεκτή συμπεριφορά σε παρεμφερή περιστατικά στο τμήμα
 - Συζήτηση του τρόπου παρακολούθησης της εφαρμογής της αποδεκτής συμπεριφοράς
 - 3^η Συνάντηση ΥΤ στο τμήμα:
 - Συζήτηση περισσότερων σεναρίων και επανάληψη της διαδικασίας

Ιστοσελίδα για την Επαγγελματική Μάθηση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
MINISTRY OF EDUCATION, CULTURE, SPORT AND YOUTH

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS PEDAGOGICAL INSTITUTE

Webmail • Προσωπικό ΠΙ
Χάρτης Ιστοχώρου | Αποποίηση | Επικοινωνία

EL EN Πέμπτη, 4 Φεβρουαρίου 2021

αναζήτηση...

Τομέας Επιμόρφωσης ▼ Τομέας Εκπαιδευτικής Τεκμηρίωσης ▼ Τομέας Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας ▼ ΥΑΠ ▼ ΚΕΕΑ

Οικοσελίδα

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Οικοσελίδα
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Τομείς
Προγράμματα - Σεμινάρια
Συνέδρια - Ημερίδες
Ευρωπαϊκά και Ερευνητικά Προγράμματα
Βιβλιοθήκη
Δελτίο Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Ανακοινώσεις - Εγκύκλιοι
Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Διαδικτυακό Περιβάλλον Εγγραφών και ενημέρωση για τον τρόπο πρόσβασης από τους χρήστες

Σας ενημερώνουμε ότι για την πρόσβαση στο αναβαθμισμένο Διαδικτυακό Περιβάλλον Εγγραφών <https://www.pi-eggrafes.ac.cy> του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου οι χρήστες χρησιμοποιούν το όνομα χρήστη (username) και τον κωδικό (password) που έχουν για την Υπηρεσία Κεντρικής Αυθεντικοποίησης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου. Δείτε περισσότερες πληροφορίες πιο κάτω.

Περισσότερες πληροφορίες
Εγκύκλιος ημερομηνίας 5.12.2018 | Ανακοίνωση ημερομηνίας 1.2.2019

ΚΕΕΑ

Προσεχείς εκδηλώσεις

Φεβρουάριος 2021

Δ Τ Τ Π Π Σ Κ
1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 12 13 14
15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28

Επαγγελματική Μάθηση Εκπαιδευτικών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
MINISTRY OF EDUCATION, CULTURE, SPORT AND YOUTH

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS PEDAGOGICAL INSTITUTE

Webmail • Προσωπικό ΠΙ
Χάρτης Ιστοχώρου | Αποποίηση | Επικοινωνία

EL EN Παρασκευή, 10 Ιουνίου 2022

αναζήτηση...

Τομέας Επιμόρφωσης ▼ Τομέας Εκπαιδευτικής Τεκμηρίωσης ▼ Τομέας Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας ▼ ΥΑΠ ▼ ΚΕΕΑ ▼ ΠΑ.ΒΙ.Σ.

Οικοσελίδα ► Τομέας Επιμόρφωσης ► Προγράμματα - Σεμινάρια ► Πρόγραμμα Υποστήριξης Επαγγελματικής Μάθησης Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Τομέας Επιμόρφωσης

Οικοσελίδα Τομέα
Προγράμματα - Σεμινάρια
Αρχείο Προγραμμάτων
Επιμόρφωσης
Συνέδρια - Ημερίδες
Εκπαιδευτικό Υλικό
Επιμορφωτικό Υλικό
Ισότητα των Φύλων στην
Εκπαίδευση
Ενεργός Πολιτότητα
Επικοινωνία

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Οικοσελίδα
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Τομείς
Προγράμματα - Σεμινάρια
Συνέδρια - Ημερίδες
Ευρωπαϊκά και Ερευνητικά Προγράμματα
Βιβλιοθήκη
Δελτίο Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Ανακοινώσεις - Εγκύκλιοι
Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Πρόγραμμα Υποστήριξης Επαγγελματικής Μάθησης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου - Οικοσελίδα

Οικοσελίδα	Πορεία Υλοποίησης και Οδηγός Υ.Ε.Μ.	Ενδεικτικά Εργαλεία για κάθε φάση	Συμμετέχοντα Σχολεία	Αποθετήριο - Ημερίδες
				2021-2022 2020-2021 2019-2020 2018-2019 2017-2018 2016-2017 2015-2016 2014-2015

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

0:11 / 5:25

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
MINISTRY OF EDUCATION, CULTURE, SPORT AND YOUTH

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS PEDAGOGICAL INSTITUTE

Webmail • Προσωπικό ΠΙ
Χάρτης Ιστοχώρου | Αποποίηση | Επικοινωνία

EL EN Πέμπτη, 4 Φεβρουαρίου 2021

αναζήτηση...

Τομέας Επιμόρφωσης ▼ Τομέας Εκπαιδευτικής Τεκμηρίωσης ▼ Τομέας Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας ▼ ΥΑΠ ▼ ΚΕΕΑ

Οικοσελίδα ► Επαγγελματική Μάθηση

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Οικοσελίδα
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Τομείς
Προγράμματα - Σεμινάρια
Συνέδρια - Ημερίδες
Ευρωπαϊκά και Ερευνητικά Προγράμματα
Βιβλιοθήκη
Δελτίο Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Ανακοινώσεις - Εγκύκλιοι
Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Επαγγελματική Μάθηση Εκπαιδευτικών - Οικοσελίδα

Οικοσελίδα	Στάδια υλοποίησης Διάγνωση Αναγκών Σχέδιο Δράσης Απολογισμός	Τρόποι υλοποίησης επαγγελματικής μάθησης	Πρόγραμμα Υποστήριξης Επαγγελματικής Μάθησης Παιδαγωγικού Ινστιτούτου	Εγκύκλιοι - Ανακοινώσεις
			2020-2021 2019-2020 2018-2019 2017-2018 2016-2017	

Η επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών αποτελεί μία από τις βασικές πολιτικές του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ) για τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Με βάση επίσημες αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου:

- Κέντρο της επιμόρφωσης είναι **το σχολείο** και επίσημος φορέας επιμόρφωσης **το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο**. Κεντρική θέση έχει ο αναστοχασμός (reflection) ως διαδικασία ανάλυσης της δράσης από τον/την εκπαιδευτικό, με στόχο τη βελτίωση της επαγγελματικής πρακτικής. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στηρίχθηκε στην **Πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για τη Διαμόρφωση Ενιαίας Πολιτικής για την Επαγγελματική Μάθηση των Εκπαιδευτικών Λειτουργών** (Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 19/08/2015).
- Στόχος της πολιτικής για την επαγγελματική μάθηση είναι η ποιοτική βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, καθώς και των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθητών και μαθητριών. Για αυτό, όλα τα σχολεία όλων των βαθμίδων καλούνται να ετοιμάσουν και να εφαρμόσουν Σχέδιο Δράσης για την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών τους, το οποίο να αποτελεί μέρος του ευρύτερου Σχεδίου Βελτίωσης της Σχολικής Μονάδας (Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 12/07/2017).

ΚΕΕΑ

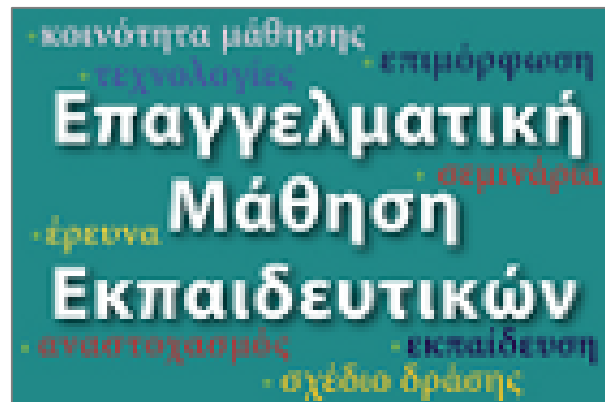
Ηλεκτρονική Πύλη Επαγγελματικής Μάθησης

Οδηγός σχεδιασμού – εφαρμογής – υλοποίησης

Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή και το ενδιαφέρον σας!

epaggelmatikimathisi@cyearn.pi.ac.cy

[Επαγγελματική Μάθηση
Εκπαιδευτικών - Οικοσελίδα
\(pi.ac.cy\)](http://epaggelmatikimathisi@cyearn.pi.ac.cy)

[Πρόγραμμα ΕΜ εκπαιδευτικών
στο σχολείο: Οδηγός
σχεδιασμού-εφαρμογής-
υποστήριξης \(2020\)](#)